

ВІСНИК

Дніпропетровського університету

Науковий журнал

№ 1/2

Том 22

2014

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

акад. Академії наук ВО України, д-р фіз.-мат. наук, проф. **М. В. Поляков** (голова редакційної ради); ст. наук. співроб., проф. **В. І. Карплюк** (заст. голови); д-р фіз.-мат. наук, проф. **О. О. Кочубей**; д-р хім. наук, проф. **В. Ф. Варгалюк**; чл.-кор. НАПН України, д-р філос. наук, проф. **П. І. Гнатенко**; д-р фіз.-мат. наук, проф. **О. Г. Гоман**; д-р філол. наук, проф. **В. Д. Демченко**; д-р техн. наук, проф. **А. П. Дзюба**; д-р пед. наук, проф. **Л. І. Зеленська**; чл.-кор. НАН України, д-р фіз.-мат. наук, проф. **В. П. Моторний**; чл.-кор. НАПН України, д-р психол. наук, проф. **Е. Л. Носенко**; д-р біол. наук, проф. **О. Є. Пахомов**; д-р іст. наук, проф. **С. І. Світленко**; акад. Академії наук ВО України, д-р фіз.-мат. наук, проф. **В. В. Скалозуб**; д-р філол. наук, проф. **Т. С. Пристайко**; чл.-кор. НАН України, д-р біол. наук, проф. **А. П. Травлєєв**; д-р техн. наук, проф. **Ю. Д. Шептун**; д-р філол. наук, проф. **О. С. Токовенко**; д-р екон. наук, проф. **Н. І. Дучинська**; д-р філол. наук, проф. **І. С. Попова**; **Вятр Єжи Йозеф** ректор Європейської школи та управління, професор (Польща); д-р фіз.-мат. наук, проф. **Ю. Мельников** (США).

**Серія: ІСТОРІЯ І ФІЛОСОФІЯ
НАУКИ І ТЕХНІКИ**

Випуск 22

Дніпропетровськ
РВВ Дніпропетровського національного
університету ім. Олесь Гончара

УДК 16+001(091)+62(091)+930:57(091)+510

ББК 87.3 + 72.4

*Друкується за рішенням вченої ради Дніпропетровського національного університету
ім. Олеся Гончара згідно з планом видань на 2014 р.*

Представлено широкий спектр результатів досліджень з філософії та історії науки і техніки. Розглянуто ретроспективу і перспективу вертикально-осової вітроенергетики в загальному процесі еволюції вітроенергетики. Проаналізовано концептуальну схему взаємодії методології філософії та математики в спекулятивно-діалектичному вченні Гегеля, одну з перших концепцій філософії числа піфагорійців тощо.

Висвітлено співробітництво А. П. Александрова з АН УРСР, спадщину А. Т. Болотова, внесок А. С. Бориневича в історичну науку та В. М. Шнякіна в РКТ, комплекс знань Європи V–XV ст., зародження програми досліджень з аерохімії в Україні, діяльність дніпропетровських гідробіологів з вивчення техногенно-трансформованих екосистем та науково-технічної школи Г. Я. Андрєєва. З'ясовано участь інтелігенції та держави в організації заповідників в УРСР, української делегації в II Міжнародному конгресі радіологів 1928 р., ХІІІ в дослідженнях за програмою Міжнародного геофізичного року. Відображено внесок України у створення ракетноносіїв «ВЕГА» та «Антарес». Узагальнено результати досліджень ученими Дніпропетровщини коливань в РКД та ІГТМ АН УРСР з питань створення теоретичних засад і техніки в галузі гірничої механіки. Досліджено соціально-економічні умови та нормативно-правову базу створення Харківського відділення РТТ, початок діяльності ХТЗ в контексті «тракторизації» СРСР. Розглянуто досвід музейної діяльності «Мистецького арсеналу», ПАТ «Мотор Січ» 1960-х рр. з професійної підготовки кадрів та ДП «КБ «Південне» імені М. К. Янгеля» з розвитку спорту і здорового способу життя.

Представлен широкий спектр результатов исследований по философии и истории науки и техники. Рассмотрены ретроспектива и перспектива вертикально-осевой ветроэнергетики в общем процессе эволюции ветроэнергетики. Проанализированы концептуальная схема взаимодействия методологии философии и математики в спекулятивно-диалектическом учении Гегеля, одна из первых концепций философии числа пифагорейцев.

Освещены сотрудничество А. П. Александрова с АН УССР, наследие А. Т. Болотова, вклад А. С. Бориневича в историческую науку и В. М. Шнякина в РКТ, комплекс знаний в Европе V–XV ст., зарождение программы аэрохимических исследований в Украине, деятельность днепропетровских гидробиологов по изучению техногенно-трансформированных экосистем, научно-технической школы Г. Я. Андреева. Выяснена участие интеллигенции и государства в организации заповедников в УССР, украинской делегации во II Международном конгрессе радиологов в 1928 г., ХІІІ в исследованиях по программе Международного геофизического года. Отображен вклад Украины в создание ракетоносителей «ВЕГА» и «Антарес». Обобщены результаты исследований в Днепропетровске колебаний в РКД и ИГТМ АН УССР по созданию теоретических основ и техники в области горной механики. Исследованы социально-экономические условия и нормативно-правовая база создания Харьковского отделения РТО, начало деятельности ХТЗ в контексте «тракторизации» СССР. Рассмотрен опыт музейной деятельности «Мыстецкого арсенала», ЧАО «Мотор-Сич» 1960-х гг. по профессиональной подготовке кадров и ГП «КБ «Южное» имени М. К. Янгеля» по развитию спорта и здорового образа жизни.

Represented a wide range of research results on philosophy and history of science and technology. Considered retrospective and perspective VAWT in the overall evolution of wind power. Analyzed the conceptual scheme of interaction between philosophy and methodology of mathematics in the speculative-dialectical doctrine of Hegel, one of the first concept philosophies of numbers in space of Pythagoreans.

Presented by cooperation A. P. Aleksandrov with Ukrainian Academy of Sciences, heritage of A. T. Bolotov, contribution of A. S. Borinevich to historical scholarship and V. M. Shnyakin in rocket and space technology, a body of knowledge in Europe V-XV st., origination program aerochemical research in Ukraine, Dnepropetrovsk hydrobiologists activities on the study of technogenically-transformed ecosystems, scientific and technical school of G. Ya. Andreev, found out involvement of the intelligentsia and the state in the organization conservation areas in the Ukrainian SSR, the Ukrainian delegation in the II International Congress of Radiology in 1928, HPI in the research program of the International Geophysical Year. Displayed Ukraine's contribution to the creation of launch vehicles «VEGA» and «Antares». Summarizes the results of research by scientists oscillations in the RKD in Dnipropetrovsk region and scientists IGTM of Ukrainian Academy of Sciences to establish the theoretical foundations and techniques in the field of rock mechanics. Investigated the socio-economical conditions and the regulatory framework of opening a branch RTS in Kharkiv, start of activity «HTZ» in the context of «tractorisation» of the USSR. Described the experience of activity «Mistets'kiy arsenal», PLC «Motor Sich» 1960. in the field of vocational training and «Yuzhnoye State Design Office» in development of sport and a healthy lifestyle

Редакційна колегія:

д-р іст. наук, проф. **В. С. Савчук** (відп. редактор); д-р філос. наук, проф. **В. О. Панфілов** (заст. відп. редактора); д-р філос. наук, проф. **О. Г. Барабашев** (Росія); д-р іст. наук, проф. **Л. М. Бессов**; д-р філос. наук, проф. **П. І. Гнатенко**; д-р мед. наук, проф. **Ю. К. Дуленко**; д-р іст. наук, гол. наук. співр. **О. Ю. Єліна** (Росія); д-р іст. наук, проф. **О. І. Журба**; д-р іст. наук, проф. **В. В. Запарій** (Росія); д-р іст. наук, проф. **В. В. Іваненко**; д-р філос. наук, проф. **В. П. Канітон**; д-р іст. наук, проф. **І. Ф. Ковальова**; д-р іст. наук, проф. **І. І. Колісник**; д-р філос. наук, проф. **В. Б. О कोरोков**; д-р філос. наук, проф. **В. І. Онопрієнко**; д-р біол. наук, проф. **О. Я. Пилипчук**; д-р філос. наук, проф. **В. І. Пронякін**; д-р габіліт. проф. **Срогош Тадеуш** (Польща); д-р філос. наук, проф. **О. С. Токовенко**; д-р філос. наук, проф. **І. З. Цехмістро**; д-р іст. наук, проф. **Г. К. Швидько**; докт. філос. наук, проф. **С. В. Шевцов**; канд. іст. наук **А. В. Слюх** (відп. секретар)